

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

هفتم آگست ۲۰۱۶

تصحیح، تنظیم و شرح لغات: خ. معروفی

دیوان

"عبدالله شهاب ترشیزی هروی"

۱۱۰

مُقَطَّعات

- ۱۱ -

حاش الله^۱، که دل و جان من از همچو تو ترسد
بحر عمان را، ز آتش سوزان چه مَصْرَت؟
لیک بر شوخی رسمی، قلم نظم کشیدن
گرچه رنجیدم و غمناک شدم، لیک گذشتم
یک سخن گر همه فحش است توان کرد تغافل
دوستی ثابت و برجاست، بدان شرط، که گفتم
خود چه حاصل ز چنین صحبت بر دعوی باطل
صحبتی کاخرش البته بود، لازم رنجش

شیر ترسان شود از پنجه گرگ، این چه گمان است
کام^۲ ثعبان را، ز زهر هلاهل، چه زیان است
از ره عقل بعید است و مرا رنجش ازان است
از مُعادا^۳، که در ایصال^۴ مکافات ضمان است
تا ازین بعد نگوئید، که تقصیر فلان است
به جز آن نیز علاجی نبُود، شرط همان است
کاول^۵ آن غم دل، آخر آن، محنت جان است
نیست صحبت، که بلائی ز بلاهای جهان است

^۱ این بیت در نسخه کاتب اصل موجود نیست و در اصل بدین شکل درج است (عاشق الله که دل و جان من از همچو تو ترسد) (حاش

الله) قیاسی ست. را مصحیح حدس زده است. (مهتم دیوان)

^۲ "ثعبان": (به ضم اول) کلمه عربی و در معنای "شمار" یا "ازدها"

^۳ "مُعادا" مراد از "معادات" است، که مصدر باب "مفاعله" و در معنای "باهم عداوت گزیدن" است

^۴ "ایصال": مصدر باب "افعال" عربی، برخاسته از ریشه "وصل" و در معنای "وصل کردن" است

ما مگر آهن و سنگیم، که در هم چو رسیدیم حاصل همدمی ما، شرر و نار و دُخان است
به که این آهن و آن سنگ، به هم سوده نگردد
تا درین مزرعه این خرمن الفت، به امان است

* * *